

REFERAT Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget d. 05-11-2024

Mødedato Tirsdag d. 05. november 2024 kl. 12:00

Mødested Snorrebakken 66, Mødelokale 5

Mødedeltagere Linda Kofoed Persson, Gunna Møller, Laura Kofod, Claus Larsen-
Jensen, Heidi Burgedahl

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Dialogmøde mellem Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget og Regionalt Arbejdsmarkedsråd	4
Orientering: Aftale om nyt kontanthjælpssystem og aftale om ny arbejdspligt.....	5
Orientering om tilsyn i Bornholms Regionskommunes Stof- og Alkoholbehandling.....	8
Administrationsgrundlag for sammenlægning af boliger.....	10
Procesplan for ny fødevarerstrategi.....	16
Vedtagelse af Plan- og Udviklingsstrategi 2024.....	20
Udskiftning af repræsentant for uddannelsesområdet i Business Center Bornholms bestyrelse.....	24
Gensidig orientering.....	26
Sager til høring.....	27

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Laura Kofod.

Helle Munk Ravnborg deltager som suppleant.

Bemærkninger til dagsorden

Leder af Rekrutteringsservice og Landssupporten, Jan Rasmussen, deltager under behandlingen af punkt 2, 3 og 4.

Leder af Ydelse og Integration, Ea Rovsing Olsen, deltager under behandlingen af punkt 3.

Deltagere fra administrationen

Kommunaldirektør Sine Sunesen

Stabsleder - Udvikling Kristian Pihl

Udvalgssekretær Betina Bjergsted Radovanovic Barbossa

Punkt 2: Dialogmøde mellem Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget og Regionalt Arbejdsmarkedsråd Bornholm

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Udvalget mødes én gang årligt med repræsentanter fra RAR Bornholm (Regionalt Arbejdsmarkedsråd).

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- dialogmødet gennemføres jf. sagsfremstillingen

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-11-2024

Godkendt.

Sagsfremstilling

RAR Bornholm har fremsendt følgende punkter som de ønsker at drøfte med udvalget:

- Erfaringer fra samarbejdet i de to taskforces på Bornholm. Hvad er lykkedes, og hvad vil vi gerne bringe videre – ikke mindst i forhold til industrien og grøn energi?
- Hvordan ønsker vi, at samarbejdsstrukturene skal være fremadrettet?
- Hvordan sikrer vi, at de relevante parter bliver en del af samarbejdet (løbende)?

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Punkt 3: Orientering: Aftale om nyt kontanthjælpssystem og aftale om ny arbejdspligt

24/18206

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Resumé

-

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

- sagen til orientering

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-11-2024

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Aftale om nyt [kontanthjælpssystem](#).

Med denne nye aftale bliver de nuværende mange satser erstattet af tre satser:

- Mindstesats
- Grundsats
- Forhøjet sats

Aftalen afskaffer blandt andet 225 timers reglen og kontanthjælpsloftet. Til gengæld kommer der en række andre ordninger.

Hovedelementer i aftalen

Det midlertidige børnetilskud videreføres som et permanent børnetillæg til forsørgere, der modtager SHO-ydelse (Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse) eller er berørt af den nye indkomstrappe. Satserne svarer til det midlertidige børnetilskud fratrukket fritidstillægget.

Fritidstillæg til alle børn i kontanthjælpssystemet. Fritidstillægget er på 250 kr. pr. barn hver måned - max 1.000 kr. pr. familie.

Kontanthjælpsloftet afskaffes og erstattes af en indkomstrappe med et fast niveau for hvor meget kontanthjælpsmodtagere maksimalt kan modtage i boligstøtte og særlig støtte.

Lempeligere indkomstfradrag for arbejdsindkomster afhængigt af kontanthjælpssatsen. Borgeren vil kunne beholde en større del af arbejdsindkomsten uden at blive modregnet.

Afklaringsret til borgere over 30 år, der har været i kontanthjælpssystemet i to år eller mere. Det omfatter løbende genvurdering og ret til at søge om ressourceforløb/fleksjob.

Ret til at holde ferie med supplerende kontanthjælp; Det giver mulighed for, at kontanthjælpsmodtagere, der har arbejdet lidt, kan supplere deres feriegodtgørelse med kontanthjælp op til deres almindelige kontanthjælpssats.

Lempede pensionsregler. Kravet om, at kontanthjælpsmodtagere skal hæve arbejdsgiverindbetalte pensioner med tilbagekøbsret, ophæves.

Ekstra 500 kr. i kontanthjælp efter skat årligt til at kompensere for aftalen om en ny reformpakke for dansk økonomi, der reducerer kontanthjælpsmodtageres disponible indkomst.

Formuegrænsen for at modtage kontanthjælp hæves fra 10.000 kr. til 12.000 kr. for enlige og fra 20.000 kr. til 24.000 kr. for ægtepar og reguleres fremover i samme takt som kontanthjælpssatserne.

Ret til at få dækket hele egenbetalingen af tilskudsberettiget medicin til børnene.

Kontanthjælpsmodtagere over 18 år, der har været på kontanthjælp gennem 12 måneder, får også dækket hele egenbetalingen til tilskudsberettiget medicin.

Understøttende følgeordninger til børns deltagelse i fritidsaktiviteter.

Aftalen træder i kraft 1. juli 2025.

Aftale om ny [arbejdspligt](#)

Den 12. oktober 2023 blev der indgået Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne.

Arbejdspligten er for alle borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder kravet om ophold i riget i mindst 9 ud af 10 år (opholdskravet) og fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2 ½ år af de seneste 10 år (beskæftigelseskravet). På landsplan forventes 22.000 personer omfattet pr. 1. juli 2025.

Alle borgere, som modtager kontanthjælpssystemets mindstesats, omfattes af en ny arbejdspligt. Kravet bliver, at borger skal bidrage op til 37 timer om ugen i eksempelvis nyttejob, virksomhedspraktik eller småjob. Hvis borgeren ikke bidrager i de timer, som vedkommende er forpligtiget til, vil borgeren få nedsat sin ydelse. Som led i aftalen etableres et nyt tilbud med titlen særligt tilrettelagt nytteindsats, der er et kommunalt tilbud, hvor borgeren skal arbejde for sin ydelse til gavn for borgeren selv og samfundet.

På landsplan forventes 22.000 personer omfattet af arbejdspligten.

Borgerens samlede indsats og timetal i arbejdspligten skal afspejle borgerens arbejdsevne. Det forventes, at nytteindsatsen vil udgøre en betydelig del af arbejdspligten. Nytteindsatsen omfatter opgaver hos offentlige myndigheder, som ellers ikke bliver udført.

Nyttejob, virksomhedspraktik, lønnede timer /småjobs, job med løntilskud, forberedelsestid og jobsøgning, danskundervisning.

Aftalens elementer træder gradvist i kraft fra og med 1. januar 2025 frem til 1. januar 2026.

På mødet præsenterer Leder af Ydelse og Integration det nærmere indhold af aftalerne.

Lovforslagene er i høring.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

aftale-om-nyt-kontanthjaelpssystem-flere-i-arbejde-enklere-regler-og-faerre-boern-i-lavindkomst

aftale-om-en-ny-arbejdspligt

Punkt 4: Orientering om tilsyn i Bornholms Regionskommunes Stof- og Alkoholbehandling

24/21760

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Resumé

Socialtilsynet har d. 4. september 2024 udført et anmeldt, driftsorienteret tilsyn i Bornholms Regionskommunes Stof- og Alkoholbehandling. Den endelige tilsynsrapport er nu modtaget og forelægges udvalget til orientering. Konklusionen på tilsynet er, at Stof- og Alkoholbehandlingen i høj eller meget høj grad lever op til den fornødne kvalitet inden for kvalitetsmodellens 8 temaer, jf. lov om socialtilsyn.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- tilsynsrapporten til orientering

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 04-11-2024

Orientering givet.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-11-2024

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Socialtilsyn Hovedstaden har gennemført et anmeldt tilsyn af Bornholms Regionkommune, Stof- og Alkoholbehandling den 4. september 2024.

Der har ved det anmeldte tilsyn været samtale med borgere, medarbejdere og leder.

Ved tilsynet har der været fokus på temaer: "Uddannelse og beskæftigelse", "Selvstændighed og relationer" og "Sundhed og trivsel".

Det er socialtilsynets vurdering, at tilbuddet i høj eller meget høj grad lever op til

Socialstyrelsens Kvalitetsmodels otte temaer, kriterier og indikatorer og fortsat har den fornødne kvalitet i deres ydelser i forhold til målgruppens behov og fortsat opfylder betingelserne for godkendelse.

Socialtilsynet konkluderer bl.a.:

Tilbuddet understøtter borgernes mentale sundhed, trivsel samt udvikling og sikrer borgernes selv- og medbestemmelse. Borgerne inddrages eksempelvis systematisk i individuel målostilling, og den løbende opfølgning på indsatsen.

Tilbuddet har delvist fokus på, at borgerne udnytter deres fulde potentiale i forhold til uddannelse og beskæftigelse, og at borgerne inkluderes i samfundet.

Tilbuddet støtter borgerne i at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt.

Tilbuddet har en hensigtsmæssig organisering samt en ansvarlig og kompetent ledelse, der driver tilbuddet fagligt og økonomisk forsvarligt.

Ledelsen formår at skabe et robust fagmiljø, der understøtter målgruppens behov og formålet med indsatsen.

Medarbejdere har de nødvendige faglige, personlige og relationelle kompetencer og tilbydes løbende relevant kompetenceudvikling. De anvender relevante faglige tilgange og metoder, som bidrager til borgernes udvikling og trivsel.

De fysiske rammer er velholdte og velegnede til målgruppen.

Tilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet.

I lighed med tidligere års tilsyn giver de borgere, socialtilsynet taler med, udtryk for stor

tilfredshed med de behandlingstilbud, Bornholms Regionskommune, Stof og

Alkoholbehandling, tilbyder dem. Borgerne giver udtryk for, at de føler sig set, hørt,

respekteret og anerkendt. De oplever, at medarbejderne er dygtige og kompetente og møder

borgerne, hvor de er i forhold til den enkeltes behov, så de oplever, der sker en positiv

udvikling i forhold til de ønsker, de har for behandlingen.

Tilsynet bemærker dog, at kun ca. halvdelen af tilbuddets borgere der er i uddannelse, ordinært arbejde eller aktivitets- og samværstilbud.

Administrationen ser rapportens samlede konklusioner med tilfredshed. Det er positivt, at tilsynet igen i år ikke har givet anledning til bemærkninger.

Tilsynsrapporten sendes til orientering i Handicaprådet, Udsatterådet og Ungerådet.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Driftsorienteret tilsyn 2024 - Bornholms Regionskommune Stof og alkoholbehandling - endelig

Punkt 5: Administrationsgrundlag for sammenlægning af boliger

24/8588

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Administrationen vurderer, at der er behov for et administrationsgrundlag for behandling af sager om sammenlægning af boliger, der 1) sikrer en ensartet, transparent sagsbehandling på området og 2) sikrer en tydelig sammenhæng i kommunens sagsbehandling efter Kapitel 1 i Lov om boligforhold.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- der vælges mellem model A, B eller C som ramme for udarbejdelsen af et administrationsgrundlag for sammenlægning af boliger

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-11-2024

Udvalget indstiller Model A, idet der skal tilføjes følgende underkriterie under ”for nedlæggelse”: Boliger der tidligere har været én bolig, og siden er blevet opdelt.

Sagsfremstilling

Regionskommunens aktuelle praksis

Administrationen kan konstatere, at Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget i 2023 og 2024 har truffet afgørelse om nedlæggelse af en bolig i tre sager. Kommunalbestyrelsen har afgjort én sag på området.

Indholdet i de fire sager har alle være *sammenlægning* af to helårsboliger, hvorved den ene helårsbolig nedlægges som selvstændig bolig. Nedenfor findes Tabel 1, der giver en oversigt over de fire sager.

Tabel 1: Beslutninger 2023-2024 – nedlæggelse af helårsboliger ved sammenlægning

Adresse	Bolig 1 m ²	Bolig 2 m ²	M ² efter sammenlægning	BRK -beslutning
Ny Østergade 22 og 24, Rønne	93	101	194	Samtykke til nedlæggelse
Kajstræde 12 og 14, Rønne	67	74	141	Afslag på ansøgningen
Bagergade 2 og 4, Rønne	90	123	213	Afslag på ansøgningen
Fiskergade 3 og 3A, Svaneke	105	81	186	Samtykke til nedlæggelse

Da der er tale om forvaltningsretlige afgørelser, der stifter ret for den enkelte borger, er det vigtigt, at der skabes en ensartet praksis, således at det sikres, at der kun lægges vægt på saglige kriterier i udvalgets behandling af sagerne. Selv i sager, hvor der er rum for fortolkning og et vist skøn, må afgørelserne ikke blive vilkårlige.

Derfor skal alle afgørelser, uanset om de er truffet administrativt eller politisk, leve op til de forvaltningsretlige principper om ligebehandling og proportionalitet.

Det juridiske udgangspunkt

Administrationen vurderer, at det ikke vil være muligt at håndtere reglerne om bopælspligt og nedlæggelse/sammenlægning af boliger meget forskelligt, da begge følger samme formål: Hensynet til de boligsøgende. Hvis man tillader, at mange boliger blive nedlagt, kan det skabe tvivl om, hvorvidt der er en reel mangel på boliger, og dermed om bopælspligten kan håndhæves.

Sammenlægningsudvalget for Bornholms kommuner besluttede den 3. december 2002, at boligreguleringslovens kapitel II-V samt kapitel VII skulle gælde for den nye Bornholms Regionskommune. Siden da har det været muligt at håndhæve bopælspligten i kommunen.

Reglerne om både bopælspligt og nedlæggelse/sammenlægning af boliger var tidligere beskrevet i kapitel VII i Boligreguleringsloven. Reglerne findes nu i kapitel I i Lov om boligforhold, som i 2022 erstattede Boligreguleringsloven. Formålet med begge regelsæt er at sikre boliger til dem, der mangler en bolig.

Det betyder dog ikke, at sammenlægning af boliger nødvendigvis strider imod håndhævelsen af bopælspligten. Det kræver dog, at kommunen tydeligt viser, hvilke hensyn den vil prioritere i beslutninger om sammenlægning af boliger.

Derfor anbefaler administrationen, at beslutninger om sammenlægning af boliger fremover skal baseres på klare og saglige kriterier.

Rammerne for et nyt administrationsgrundlag for sammenlægning af boliger

Udgangspunktet for administrationsgrundlaget er som tidligere nævnt Lov om Boligforhold, hvor det følger af § 3, stk. 1, at det ikke er tilladt at nedlægge en bolig helt eller delvist uden kommunalbestyrelsens samtykke. Dette gælder uanset om nedlæggelsen sker ved nedrivning, ved hel eller delvis sammenlægning af boliger eller ved at boligen helt eller delvist tages i brug til andet end beboelse. Reglerne i lov om boligforhold gælder på hele Bornholm.

Det kommende administrationsgrundlag dækker en delmængde af de situationer, der er beskrevet i § 3, nemlig hvilke hensyn udvalget lovligt kan lægge vægt på ved behandling af sager om sammenlægning af boliger.

Kommunalbestyrelsen kan efter § 3, stk. 2 ikke nægte samtykke til sammenlægning af boliger, når følgende betingelser er opfyldt:

- 1) *Ingen af de boliger, der tilvejebringes, må have et bruttoetageareal på mere end 130 m².*
- 2) *Boligerne skal være ledige, uden at dette skyldes opsigelse fra udlejerens side efter § 170 eller § 171, stk. 1, nr. 1 eller 2, i lov om leje.*
- 3) *Boligerne, hvis areal forøges, skal være ledige som anført under nr. 2 eller beboet af beboere, der ønsker at overtage den udvidede bolig.*

Praksis er på nuværende tidspunkt sådan, at administrationen træffer afgørelse i sager efter § 3, stk. 2 om nedlæggelse af boliger ved sammenlægning, hvor kommunen ikke kan nægte samtykke, dvs. boliger der ved sammenlægning bliver til og med 130m². Dette vil fortsat være gældende uanset, om det er model A, B eller C, der vælges.

I model A træffer udvalget afgørelse i alle sager på grundlag af kommunens fastsatte kriterier ved sammenlægning af boliger, der bliver over 130m². Model B og C giver administrationen kompetence til at træffe afgørelser i sager med boligstørrelser op til og med henholdsvis 140m² og 150m² ved anvendelse af lovens kriterier. Øvrige sager bliver afgjort af udvalget ud fra kommunens fastsatte kriterier, som beskrevet i de tre modeller.

Administrationen anbefaler, at ansøgning om samtykke til sammenlægning af boliger fremadrettet administreres efter én af de tre nedenstående modeller:

Model A: Boliger til og med 130 m² sammenlægges efter § 3 i Lov om Boligforhold

Boligstørrelse for den nye bolig	Kriterie	Supplerende underkriterier	Afgøres af
Til og med 130 m ²	Lov om boligforhold §	Ingen: Loven bestemmer kriterierne	Adm. træffer afgørelse. Dvs.

opfyldes lovens
kriterier gives
samtykke til
sammenlægning

For nedlæggelse ved
sammenlægning

- Boliger uden tidssvarende sanitære forhold eller med utidssvarende køkkenfaciliteter, hvor disse ikke kan etableres i den eksisterende bolig
- Boliger, hvor den ene lejlighed er en kælderlejlighed
- Boliger, der er uhensigtsmæssigt indrettet (fx lysindfald, støjbelastning eller usædvanlig stor afvigelse mellem det reelle boligareal og bruttoarealet)
- Pladskrævende handicap

Øvrige boliger
på 131 m² og
derover

Se
supplerende
underkriterier

Administrationen
indstiller. Udvalget
træffer afgørelse

Imod nedlæggelse ved
sammenlægning

- Arkitektoniske hensyn
- Planmæssige hensyn
- Hensyn til evt. lejere jfr. § 3, stk. 2 i Lov om boligforhold

Model B: Boliger til og med 140 m² sammenlægges efter § 3 i Lov om Boligforhold

**Boligstørrelse
for den nye
bolig**

Kriterie

Supplerende underkriterier

Afgøres af

Til og med 130
m²

Lov om
boligforhold §
3

Ingen: Loven bestemmer
kriterierne

Adm. træffer
afgørelse. Dvs.
opfyldes lovens
kriterier gives
samtykke til
sammenlægning

Fra 131 m² til
og med 140 m²

Analogi efter
§ 3 i Lov om
boligforhold

Ingen: Lovens kriterier følges

Adm. træffer
afgørelse. Dvs.
opfyldes lovens
kriterier gives

samtykke til
sammenlægning

For nedlæggelse ved
sammenlægning

- Boliger uden tidssvarende sanitære forhold eller med utidssvarende køkkenfaciliteter, hvor disse ikke kan etableres i den eksisterende bolig
- Boliger, hvor den ene lejlighed er en kælderlejlighed
- Boliger, der er uhensigtsmæssigt indrettet (fx lysindfald, støjbelastning eller usædvanlig stor afvigelse mellem det reelle boligareal og bruttoarealet)
- Pladskrævende handicap

Øvrige boliger på 141 m² og derover

Se supplerende underkriterier

Administrationen indstiller. Udvalget træffer afgørelse

Imod nedlæggelse ved
sammenlægning

- Arkitektoniske hensyn
- Planmæssige hensyn
- Hensyn til evt. lejere jfr. § 3, stk. 2 i Lov om boligforhold

Model C: Boliger til og med 150 m² sammenlægges efter § 3 i Lov om Boligforhold

Boligstørrelse for den nye bolig	Kriterie	Supplerende underkriterier	Afgøres af
Til og med 130 m ²	Lov om boligforhold § 3	Ingen: Loven bestemmer kriterierne	Adm. træffer afgørelse. Dvs. opfyldes lovens kriterier gives samtykke til sammenlægning
Boliger på 131 m ² til og med 150 m ²	Analogi efter § 3 i Lov om boligforhold	Ingen: Lovens kriterier følges	Adm. træffer afgørelse. Dvs. opfyldes lovens kriterier gives samtykke til sammenlægning

For nedlæggelse ved sammenlægning

- Boliger uden tidssvarende sanitære forhold eller med utidssvarende køkkenfaciliteter, hvor disse ikke kan etableres i den eksisterende bolig
- Boliger, hvor den ene lejlighed er en kælderlejlighed
- Boliger, der er uhensigtsmæssigt indrettet (fx lysindfald, støjbelastning eller usædvanlig stor afvigelse mellem det reelle boligareal og bruttoarealet)
- Pladskrævende handicap

Øvrige boliger på 151 m² og derover

Se supplerende underkriterier

Administrationen indstiller. Udvalget træffer afgørelse

Imod nedlæggelse ved sammenlægning

- Arkitektoniske hensyn
- Planmæssige hensyn
- Hensyn til evt. lejere jfr. § 3, stk. 2 i Lov om boligforhold

Økonomiske konsekvenser

Administrationen vurderer ikke, at vedtagelse af et administrationsgrundlag for nedlæggelse/sammenlægning af boliger medfører økonomiske konsekvenser.

Bilag

Bilag 1 - data - rækkehuse

Punkt 6: Procesplan for ny fødevarestrategi

24/22156

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Bornholms fødevarestrategi udløber i 2025, hvilket er anledningen for at udarbejde en strategi. Siden den nuværende strategi fra 2016 er rammevilkårene ændret markant, herunder bortfald af EU-midler og regional finansiering efter Erhvervsfremmeloven i 2018. Administrationen foreslår en mindre omfattende proces med inddragelse af lokale aktører, der tilpasses de nye økonomiske og strukturelle forhold.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) at Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget godkender den i sagen beskrevne procesplan for udvikling af en ny kommunal fødevarestrategi og
- b) at udvalget drøfter punkter i drøftelsesafsnit og kommer med input til det videre arbejde med fødevarestrategien

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-11-2024

- a) Procesplanen ønskes udvidet sådan, at langbordsmødet ligger i januar 2025, med en procesafslutning i efteråret 2025.
- b) Drøftet og udvalget afventer yderligere input fra langbordsmødet.

Sagsfremstilling

Den nuværende fødevarestrategi

Bornholms Fødevarestrategi løber fra 2017 til 2024. Strategien er udviklet af Bornholms Landbrug og Fødevarer, Gourmet Bornholm og Bornholms Regionskommune via et EU-finansieret projekt med inspirationsture, konsulentbistand, workshops og borgermøder. Strategien var fælles for aktørerne og ikke alene en kommunal strategi. Baggrunden for fødevarestrategien var blandt andet, at Bornholms Regionskommune sammen med Lejre Kommune og Københavns Kommune lige havde stiftet Madfællesskabet med den tanke, at oplandskommunerne til København skulle producere fødevarer til København. Med det udgangspunkt skulle Bornholm, ligesom Lejre Kommune, udvikle et stærkt fødevarerhverv.

Fødevarestrategiens fire målsætninger

Kilde: Bornholms Fødevarerstrategi 2017-2024.

Bornholms fødevarerstrategi 2017-2025 fokuserer på at styrke øens position som et fyrtårn i det danske fødevarerlandskab. Strategien bygger på fire hovedmål: at tilbyde Danmarks bedste fødevarer miljø, producere de bedste fødevarer oplevelser, fremme lokale råvarer og fremtidssikre fødevarerproduktion gennem diversitet. Der er fokus på samarbejde mellem private og offentlige aktører, herunder Bornholms Landbrug & Fødevarer, Bornholms Regionskommune og Gourmet Bornholm. Strategien skulle understøtte jobskabelse, innovation og eksport af lokale produkter, med et særligt blik på bæredygtighed, gastronomi og lokal selvforsyning. Hver målsætning omfattede mål for hver aktør, fx at BRK skulle anvende 40 % lokale råvarer og 60 % økologiske fødevarer i BRKs køkkener og fremme aftaler mellem producenter og Madfællesskabet.

Fødevarerstrategien findes her: <https://www.brk.dk/Erhverv/Landbrug/Sider/Landbrug.aspx>

Erhvervsfremmereformen: Dedikerede EU-midler bortfaldt, og Vækstforum blev lukket

I 2016 da fødevarerstrategien blev udviklet var der ca. 5 årsværk i Vækstforums sekretariat i BRK, som håndterede erhvervsområdet, herunder fødevarerområdet. Vækstforum fik tildelt godt 20 mio. kr. årligt via EU's strukturfonde og regionale midler til at realisere regionskommunens udviklingsstrategi "Vilje til Vækst". Midlerne gik blandt andet til at finansiere vækstforumsekretariatet i BRK, Business Center Bornholm, og gav mulighed for, at Vækstforum kunne udlodde EU-midler til store lokale projekter på erhvervsområdet, herunder projektet vedrørende udviklingen af fødevarerstrategien og relaterede fødevarerprojekter. Men Erhvervsfremmereformen i 2018 ændrede erhvervsfremmesystemet, og disse midler bortfaldt. EU-midlerne blev centraliseret i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, og Region Hovedstadens bloktilskud blev reduceret, da regionerne ikke længere havde ansvar for erhvervsområdet. Konsekvensen blev, at Vækstforum lukkede i 2019, og erhvervsområdet blev en del af BRKs Udviklingsafdelings portefølje. I 2024 har Udvikling anvendt omkring et kvart årsværk til fødevarerområdet. I forbindelse med vedtagelse af budget 2025, blev Udvikling beskåret med et årsværk, og det videre arbejde med fødevarerområdet vil således skulle indgå i en samlet prioritering af opgaverne i Udvikling.

Centraliseringen af EU-midler hos Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kom med en intention om mere effektiv anvendelse af midlerne. Dette sker ved, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udlodder til færre og større aktører. Det betyder, at der er færre relevante udlodninger af midler for de små bornholmske aktører, og at adgangen til nye EU-midler indenfor erhvervsområdet er reduceret væsentligt siden reformen, med undtagelse af fyrtårnsprojektet om Baltic Energy Island.

Udvikling i aktørerne på fødevarerområdet

- Bornholms Landbrug og Fødevarer, som var en af de bærende aktører i udviklingen af den nuværende fødevarerstrategi og projektoperør på flere EU finansierede projekter, er lagt ind under den landsdækkende VKST. VKST har ikke lokale projekter på Bornholm længere. Dermed er en stærk og central aktør i fødevarerstrategien ophørt.
- Bornholms mælkeproduktion er nu kun konventionel, da den sidste økologiske mælkeproduktion ophørte ved udgangen af 2023.
- Slakteriet blev reddet med hjælp via et medarbejderinvesteringsselskab, hvor medarbejderne investerer en andel af deres løn i virksomheden. Det nuværende medarbejderinvesteringsselskab udløber i 2025.
- Andelsforeningen Foods Bornholm er opstartet med fokus på produktion af protein afgrøder.

- Bornholms Regionskommune har omlagt sine opdyrkede jorder til økologi, men der er fortsat meget få grønsagsproducenter på Bornholm.
- Gourmet Bornholm har overtaget projektet om udvikling af en digital handelsplatform til lokale fødevarer.
- Mv.

En kommunal strategi

Den nuværende strategi er fælles for de bornholmske aktører. Grundet ændringer i aktørstrukturen, erhvervsfremmereformens nedlukning af Vækstforum og manglen på lokale EU-midler anbefaler administrationen, at udvalget drøfter hvorvidt den kommende strategi udformes som en kommunal strategi, eller at der prioriteres ressourcer til igen at udvikle en bredt forankret strategi på fødevarerområdet.

Inden for regionskommunens eget område kunne følgende emner indgå:

- Målsætninger for BRKs køkkener pt.
 - 60 % økologi
 - lokale fødevarer. Bemærk her, at BRK er underlagt udbudsloven og ikke må stille krav om at fødevarerne skal være lokale. Men BRK kan prioritere lokale produkter i det omfang, lokale fødevarer er tilgængelige på BRKs rammeaftale om fødevarer, samt i dialogen med leverandøren efterspørge lokale fødevarer.
- Gourmet Bornholm. BRK giver årligt ca. 0,2 mio kr i driftsstøtte til Gourmet Bornholm. Gourmet Bornholm kan tiltænkes en større rolle i en ny fødevarerstrategi.
- Business Center Bornholm. BRK giver årligt tilskud til BCB på ca. 4,4 mio kr. BCB har pt ikke et særskilt fokus på fødevarerområdet. BRK kan bede BCB styrke sit fokus på fødevarerområdet.
- Om en ny energierhvervspark i forbindelse med Energiø Bornholm bør arbejde for at tiltrække fx:
 - Alternativ proteinproduktion; plantebaseret kød, protein fra insekter og rejer mv.
 - Energiintensiv ingrediensproduktion.
 - Vertikalt landbrug, algeproduktion mv. der anvender overskudsvarme
 - Fremme synergier knyttet til svineproduktion fx brug af biogent kulstof fra biogas til PtX
- Fortsat deltagelse i Madfællesskabet
- Mv.

Oplæg til drøftelse i Erhvervs-, Bolig-, og Beskæftigelsesudvalget

Udvalget kan drøfte følgende:

- Hvad skal Bornholms fødevarer være kendt for?
- Hvorvidt en kommende fødevarerstrategi skal være en kommunal strategi, der vedrører områder som regionskommunen har direkte indflydelse på. Eller om strategien skal løftes op og omfatte andre aktører, og bede administrationen om en revideret proces og afklaring af økonomi.
- Hvilke kommunale områder skal omfattes af en fødevarerstrategi? Herunder også inddragelse af andre udvalg som fx Natur-, Miljø- og Planudvalget, der har bevilget midler til Gourmet Bornholms udvikling af en ny fødevarer handelsplatform.
- Skal en potentiel energierhvervspark indgå i en fødevarerstrategi, og hvordan?
- Borgerinddragelse: Hvordan skal borgerinddragelse og dialog med fødevareraktører håndteres?

Procesplan for ny fødevarerstrategi

Administrationen indstiller følgende procesplan for udvikling af en kommunal fødevarerstrategi. Processen forløber parallelt med processen for udpegning af areal til planlægning af en energipark, som også lægger beslag på Udviklingsressourcer i samme periode til borgerdialog, behandling af input og udvikling af koncept for energipark.

- November (denne dagsorden): EBBUs behandling af proces og politisk input
- November og december: Administrationens desk research og dataanalyse, som kan danne grundlag for borgerinddragelse og aktørdialog

2025

- Januar og februar: Borgermøde og strategiske hovedspor
- Marts: Langbordsmøde med Gourmet Bornholm, BCB's formand, Danish Crown og repræsentant for andelshavere samt HORESTA
- Marts og april udarbejdelse af strategiudkast
- 6. maj (EBBU-møde). Politisk behandling, evt. andre udvalg og godkendelse i KB 22. maj.
- 2. juni (EBBU-møde). Evt. genbehandling, hvis der er større ændringer. Evt. udvalgsbehandling og KB-behandling 26. juni

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Punkt 7: Vedtagelse af Plan- og Udviklingsstrategi 2024

24/17243

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Natur-, Miljø-, og Planudvalget indstiller

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Udkast til Plan- og Udviklingsstrategi 2024 har været i 10 ugers offentlig høring, og der er afholdt borgermøde den 27. august 2024. Der er indkommet syv høringssvar. På baggrund af indsendte høringssvar indstilles ændringsforslag til Plan- og Udviklingsstrategi 2024 til vedtagelse.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Plan- og Udviklingsstrategi 2024 vedtages med foreslåede ændringsforslag A-E.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 04-11-2024

Orientering givet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 05-11-2024

Orientering givet.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-11-2024

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Plan- og Udviklingsstrategi 2024 er udarbejdet i medfør af planlovens bestemmelser om, at der hvert fjerde år skal udarbejdes en planstrategi. Plan- og Udviklingsstrategi 2024 er, udover de lovbundne krav i forhold til den fysiske planlægning en overliggende strategi for, hvordan Bornholms Regionskommune vil arbejde for Vision 2018. Kommunalbestyrelsens Vision 2018 sætter målet om at blive 42.000 bornholmere og om at være et bæredygtigt samfund.

Temaer for Plan- og Udviklingsstrategi 2024

Via fem formulerede temaer med strategiske pejlemærker og konkrete indsatser beskrives strategien for at nå Vision 2018. Omdrejningspunktet for Plan- og Udviklingsstrategi 2024 er Energiø Bornholm.

De fem temaer for Plan- og Udviklingsstrategi 2024 er:

- Energiø projektet – nyt centrum for grøn energi åbner for nye grønne virksomheder og flere lokale jobs, som et grundlag for at tiltrække tilflyttere.
- Natur og landskab - vores natur og landskab er vores ressource og største attraktion.
- Erhvervsudvikling og uddannelser – arbejdspladser og uddannelser er grundpiller for et robust samfund, der samtidig er klar til at gribe energiøens muligheder.
- Et godt og aktivt liv – sundhed og trivsel er vigtigt i alle livets faser. Børn, unge, familier og ældre har brug for at trives fysisk, mentalt og socialt i et bæredygtigt samfund.
- Boliger og byudvikling - boliger og bysamfund er udgangspunkt for et godt hverdagsliv, der er en forudsætning for at slå rødder og bosætte sig.

Temaerne sætter rammen for planlægningen og udviklingen af Bornholm.

Høringsperiode

Plan- og Udviklingsstrategi 2024 har været i offentlig høring i 10 uger fra den 8. juli til den 15. september 2024. Der er indkommet 7 høringssvar, hvor et høringssvar ikke er blevet behandlet grundet mangelfulde oplysninger om afsender. Den 27. august 2024 blev der afholdt borgermøde, hvor ca. 50 mennesker deltog. Mange af bemærkningerne fra drøftelserne er efterfølgende blevet indsendt i høringssvar, og er blevet indarbejdet i Plan- og Udviklingsstrategi 2024.

Høringsnotat og ændringsforslag

I det vedhæftede Bilag 1 – Høringsnotat Plan- og Udviklingsstrategi 2024 er de indkomne høringssvar refereret og kommenteret. For hvert høringssvar er det angivet, om høringssvaret giver anledning til at foreslå ændringer i Plan- og Udviklingsstrategi 2024. Høringssvarene kan læses i deres fulde længde i det vedhæftede Bilag 2 – Høringssvar.

Plan- og Udviklingsstrategi 2024 fremlægges som bilag 3 med følgende ændringsforslag indarbejdet:

Ændringsforslag A – Eksisterende erhvervsliv

I både høringssvar nr. 3 fra Bornholms Erhvervsråd og høringssvar nr. 4 fra DI Bornholm fremsættes ønsker om, at der lægges større vægt på Bornholms lokale vækst, udvikling og vigtigheden af digitalisering for det lokale erhvervslivs konkurrenceevne. Det foreslås derfor, at der tilføjes følgende nye afsnit på side 23 i Plan- og Udviklingsstrategi 2024 under temaet Erhvervsudvikling og uddannelse, afsnittet Styrkepositioner og udviklingsperspektiver:

”Bornholms erhvervsliv er sammensat af en række forskellige brancher, hvor flest er beskæftiget inden for detailhandel, bygge og anlæg, hotel og restauration, landbrug/skovbrug og fiskeri, fødevarerindustri, transport og maskinindustri. Brancherne inden for turisme og fødevarer er i dag stærkt specialiseret. Der er på Bornholm kun få større virksomheder og få vækstvirksomheder, hvilket betyder, at mindre virksomheder, som beskæftiger mellem 1 og 20 årsværk dominerer. Der er fremgang inden for iværksætteri, hvor Bornholm har en højere etableringsrate end sammenlignelige kommuner. Generelt er virksomhederne godt med på den grønne omstilling, men halter efter på digitalisering. Både digitalisering og grøn omstilling kræver viden og det kan være udfordrende for små virksomheder at få råd og overskud til at investere. På samme tid er det en udfordring at få kvalificeret arbejdskraft. Arbejdsstyrken på Bornholm har en stor andel af ufaglærte og håndværksuddannede og en relativt lille andel med en lang videregående uddannelse. Der er derfor behov for tilflytning og for at styrke kompetencerne. Endelig er det helt oplagt at koble virksomheder med videnmiljøer, så virksomhederne kan få studerende til at bibringe nyeste viden om fx teknologi, og så de studerende kan koble deres viden ind i konkrete cases.”

Ændringsforslag B – overblik over politikker og strategier

Høringssvar nr. 3 fra Bornholms Erhvervsråd foreslår et overblik over de politikker og strategier, som Plan- og Udviklingsstrategi 2024 hviler på. Det foreslås derfor, at der både indsættes en oversigt over de 10 vigtigste politikker for Plan- og Udviklingsstrategi 2024, samt en fuld liste over Bornholm Regionskommunes politikker og strategier sidst i strategien. Det betyder, at der sidst i Indledningen på side 5 indsættes følgende tekst og et diagram:

”Plan- og Udviklingsstrategi 2024 samler Bornholm Regionskommunes gældende politikker og strategier. De enkelte politikker og strategier beskriver ambitioner, mål og satsningerne for de enkelte områder, som opdateres efter konkrete behov. Det samlede overblik over regionskommunens gældende politikker og strategier for 2024 kan ses i afsnittet Politikker og strategier.

Med Energiø Bornholm som omdrejningspunkt for Plan- og Udviklingsstrategi 2024 sættes en særlig fokus på fem temaer, der understøttes af 10 af regionkommunens gældende politikker. Disse er vist ved følgende figur.”

Det foreslås at figuren viser følgende 10 politikker: Kommunalbestyrelsens visioner for Bornholm 2018, Bornholms Naturpolitik 2021, Bornholms Klimaplan, Bornholms Energipolitik 2040, Bornholms Erhvervspolitik 2021, Arkitekturpolitik for Bornholm, Boligpolitik for Bornholms Regionskommune, Folkesundhedspolitik for Bornholm, Værdighedspolitik 2023, Bornholms sammenhængende børne- og ungepolitik for 0-29 årige og Vores Ø – politik for kultur, idræt og fritid på Bornholm.

Sidst i Plan- og Udviklingsstrategi 2024 side 46 foreslås at indsætte den fulde liste over Bornholm Regionskommunes samlede politikker og strategier. Listen fremgår af Bilag 1 – Høringsnotat Plan- og Udviklingsstrategi 2024 samt vedhæftede Plan- og Udviklingsstrategi 2024.

Ændringsforslag C – FN’s Verdensmål

I høringssvar nr. 6 fra Enhedslisten foreslås, at FN’s Verdensmål 13 Klimaindsats tilføjes under temaet Energiø projektets afsnit om bæredygtighed. Det foreslås på den baggrund, at FN’s Verdensmål 13 Klimaindsats tilføjes på side 16.

Ændringsforslag D – nyt pejlemærke om grøn trepartsaftale

Enhedslisten foreslår i deres høringssvar, at den nyligt indgåede trepartsaftale ”Aftale om et Grønt Danmark” indarbejdes i Plan- og Udviklingsstrategi 2024. Det foreslås, at Bornholms Regionskommunes kommende arbejde med udmøntningen af trepartaftalen indsættes som et strategisk pejlemærke for temaet Natur og landskab på side 21:

”Vi vil understøtte de indsatser og initiativer regeringen og partnerne i den grønne trepart har indgået i Aftalen om et Grønt Danmark om omlægning og omstilling af Danmarks arealer.”

Ændringsforslag E – regionalt samarbejde

Enhedslisten foreslår i deres høringssvar, at det regionale samarbejde i det nære Østersøområde bør indgå som et centralt element og vigtig inspirationskilde for strategien. Forslaget er i tråd med gældende politik for ”Bornholms Regionskommunes involvering i internationalt samarbejde”. Det foreslås på den baggrund, at følgende afsnit indsættes under Bornholm i verdenen i afsnittet Midt i Østersøen på side 10:

”Vores mål er at være en international orienteret dansk region i Europa, der samarbejder internationalt hvor det kan fremme og synliggøre interesser og behov til gavn for udviklingen på Bornholm.”

Administrationens vurdering af indkomne høringssvar

Administrationen vurderer, at Plan- og Udviklingsstrategi 2024 med beskrevne præciseringer og tilføjelser afspejler de emner, der har været behandlet i forbindelse med borgermøderne i marts 2023 og august 2024, samt de politiske drøftelser der har været i forbindelse med temamøder og politiske behandlinger af Energiø Bornholm og Plan- og Udviklingsstrategi 2024.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Bilag 1 - Høringsnotat Plan- og Udviklingsstrategi 2024

Bilag 2 - Samlede høringssvar

Bilag 3 - Plan- og Udviklingsstrategi 2024

Punkt 8: Udskiftning af repræsentant for uddannelsesområdet i Business Center Bornholms bestyrelse

24/20166

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Campus Bornholm har fået ny direktør, og derfor er Inge Prip trådt tilbage fra Business Center Bornholms og Erhvervshus Hovedstadens bestyrelse. Derfor skal udvalget udpege en ny repræsentant for uddannelsesområdet. Campus Bornholm stiller med henholdsvis Campus Bornholms direktør Martin Lasse Hansen Sieben samt ressourcechef Signe Saabye Ottosen.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- én af følgende medlemmer udpeges til Erhvervshus Hovedstadens filialbestyrelse og til Business Center Bornholms bestyrelse;

Martin Lasse Hansen Sieben eller Signe Saabye Ottosen.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-11-2024

Udvalget indstiller Martin Lasse Hansen Sieben.

Sagsfremstilling

Business Center Bornholm og Erhvervshus Hovedstadens bestyrelser er sammenfaldende, og afholdes samme tid. Uddannelsesområdets repræsentant i bestyrelsen har været Inge Prip, men hun stoppede som direktør for Campus i foråret. Campus har ansat Martin Lasse Hansen Sieben som ny direktør.

BRK-administration har bedt Campus Bornholm om at stille med en mand og en kvinde som kandidat til bestyrelsesposten. Campus har indstillet følgende kandidater, og sendt nedenstående beskrivelse af dem.

Martin Lasse Hansen Sieben, Direktør på Campus Bornholm

Uddannet cand. mag. Diplom i ledelse og master i public governance (afgangsprojekt) 22 års ledererfaring fra politisk styrede organisationer – senest 6 år som Adm. direktør på VUC Storstrøm. Kommunalpolitisk erfaring og bestyrelseserfaring fra forskellige bestyrelser – herunder Vordingborg Erhvervsforening og Femern Belt.

Signe Saabye Ottosen, Ressourcechef, Campus Bornholm

Cand. scient. pol. med 22 års ledelseserfaring såvel fra det private som det offentlige heraf de seneste 12 år som chef på Campus Bornholm. Før det bosat i London i en længere årrække. Indgående erfaring med institutionsdrift, økonomistyring, fundraising, effektivisering og organisationsudvikling. Desuden bestyrelseshverv i flere erhvervsdrivende fonde og i TV2 Bornholm.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Punkt 9: Gensidig orientering

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Orientering

Gensidig orientering gives.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-11-2024

Orientering givet.

Punkt 10: Sager til høring

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- ingen sager sendes i høring

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-11-2024

Godkendt.